

Rozina Okbamichael (31) kom til Oslo for to år siden fra Eritrea. Nå har hun full uke, med jobb i designbutikk, vaskejobb og norskkurs. Hun drømmer om fulltidsjobb og leilighetskjøp.

”Da jeg fortalte at jeg har fått jobb sa mannen min; ”A, så bra! Norge er virkelig et kvinneland.”

Rozina Okbamichael (31)

Sosialt entreprenørskap

- Vi heier på hverandre

De stiller bakerst i jobbkøen, men damene i Moving Mamas beveger seg opp og frem ved å samarbeide med designere og bedrifter.

TEKST: Tina Aasen FOTO: Charlotte Wiig

- Frihet. Og mye snø.

Rozina Okbamichael (31) dukket opp i Oslo for to år siden med litt kunnskap om Norge i bagasjen og altfor tynne klær. Mannen løp ut og skaffet Rozina hennes første vinterjakke. To år senere planlegger hun skiturer med datteren Hiyab (4), snakker bra norsk – og er nyansatt.

- Da jeg fortalte at jeg har fått jobb sa mannen min; ”Å, så bra! Norge er virkelig et kvinneland.”

Rozina ler. Hun opplever Norge som litt motsatt av hennes to hjemland, Eritrea og Sudan, hvor kvinner ofte slutter helt å jobbe når de blir mødre.

- Det virker på meg som lettere for kvinner å få jobb her enn det er for menn. Mannen min leter fremdeles, sier hun, men legger til at hun lenge var bekymret også for egne jobbmuligheter. Hun kom til Norge fra Eritrea på familiegenforening for to år siden. Alt var fremmed og optimismen hun hadde da hun kom var gått over i engstelse. Hva om hun ikke fikk bli et fullverdig medlem av det norske arbeidslivet – og samfunnet? Redselen roet seg da Moving Mamas dukket opp, et prosjekt startet av forretningskvinnen Kirstine Holst Jansen for å gi innvandrerkvinner

arbeidstrening, erfaring og – utsikter til jobb. For 2 år siden tok hun steget vekk fra en tradisjonell siviløkonomjobb og ut i det ukjente terrenget som sosialentreprenør.

- Å tenke nytt rundt ubrukte ressurser i samfunnet er spennende. For meg var det naturlig å lande på noe som har med arbeidsliv å gjøre – det er derfra jeg har erfaring og nettverk. Jeg startet Moving Mamas for å prøve å gjøre en forskjell for mine medsøstre som ikke har hatt mulighetene jeg har hatt. Samtidig får vi vist frem at det nytter å tenke nytt – til inspirasjon for andre håper jeg.

Kort forklart er konseptet at Moving Mamas samarbeider med anerkjente norske produktdesignere, og håndlager nye produkter av overskuddsmateriale. Det selges til både bedrifter og privatpersoner, og produksjonen foregår i lokaler som står tomme. Derfor flytter de seg fra sted til sted i Oslo – og forhåpentligvis også opp og fram i arbeidslivet.

STOLTE MAMAS

Onsdag ettermiddag. Kulden omslutter hutrende mennesker i en av Frogners fineste gater. Arbeidsdagen er over. Rozina (31) skal snart av sted og hente datteren i barnehagen. Den

– Smykker er noe jeg alltid har drevet med, sier Rozina, som også har lang erfaring som syerske ved en italiensk fabrikk i Eritrea.

svarte dongeribuxsen hennes har trendy huller på knærne, i ørene sitter store, lekre øreringer. Siden september har hun jobbet to dager i uken på kles – og designbutikken ”Stories by Kine”, hvor hun blant annet lager smykker. Det var innehaveren selv som tok kontakt og ønsket å samarbeide med Moving Mamas.

– Smykker er noe jeg alltid har drevet med, sier Rozina, som også har lang erfaring som syerske ved en italiensk fabrikk i Eritrea.

– Vi sydde vakre, italienske designerskjorter, men fikk knapt betalt. Jeg bodde med foreldrene mine da og ga alt jeg tjente til dem – men det var ikke mye. 80 kroner i måneden, ikke nok til å betale verken husleie og strøm, minnes Rozina, som nå har et nytt mål.

– Når både mannen min og jeg får faste fulltidsgjorber skal vi kjøpe leilighet.

Etter jobb tar hun en kafépause nede i gaten med et par venner i Moving Mamas. Rozina er den andre av kvinnene i teamet som har fått ekstern jobb, og det inspirerer.

– Vi er veldig stolte av henne. Og imponerte! Skryter Lissette Romero (39), som har 12 års erfaring som grafisk designer fra Peru.

– Hun er en veldig flink jente, legger firebarnsmoren Rajdeep (45) og klapper henne moderlig på skulderen.

De vil følge i Rozinas fotspor, og har begge erfaring å skilte med.

– Å få en fast jobb er drømmen og målet. Vi heier på dem som klarer det, selv om det er trist at vi ikke ser dem så ofte lenger, sier Rajdeep.

Hun kom til Norge fra India i 1998, og jobbet tidligere i kantine og i barnehage. En prolaps i ryggen satte henne ut avarbeidslivet en stund. Hun vil veldig gjerne tilbake, men det har vist seg å være vanskelig. Rajdeep får praksisplass ved bedrifter, men opplever som mange av innvandrerkvinnene at utplasseringen ikke ender i jobb. Det er demotiverende.

– Uten nettverk er det vanskelig å få jobb i Norge, sier Rajdeep, som sammen med Lissette nå jobber i Moving Mamas fem dager i uken. De samarbeider med designere, bruker overskuddsmateriell og skaper vakre gjenstander for salg.

Selv har hun fire barn på 17, 14 og tvillinger på åtte.

Kirstine Holst Jensen forlot en trygg siviløkonomjobb for å bli sosialentreprenør. Målet med Moving Mamas er å gi innvandrerkvinner arbeidstrening, erfaring og utsikter til jobb – og samtidig skape noe lønnsomt underveis.

”Moving Mamas er et stoppested og ikke den endelige destinasjonen, men samtidig er vi en vanlig gründerbedrift som skal leve av det vi lager og selger.”

Kirstine Holst Jansen, sosialentreprenør

Mannen jobber som buss-sjåfør, og de bytter på ansvaret for barna slik at begge kan ha aktive, engasjerte liv utenfor hjemmet. Målet for Moving Mamas er å minske gapet mellom innvandrerkvinner og norsk næringsliv. På veien skaper de pene bruksting, mens de låner lokaler hos etablerte bedrifter.

– Moving Mamas er et stoppested og ikke den endelige destinasjonen, men samtidig er vi en vanlig gründerbedrift som skal leve av det vi lager og selger, poengterer Kirstine Holst Jansen.

NETTVERK, NETTVERK

Damene flyttet nylig seg selv og hele produksjonen fra kontorlokaler på Tøyen Torg til Nydalen, hvor de er innlosjert gratis hos bydel Nordre Aker i seks måneder. Tidligere har de vært hos bedriftene Amesto, Deloitte og Entra. I tillegg til gratislokaler, får kvinnene trening i å møte mennesker på

innsiden av norsk arbeidsliv og snakke om sine erfaringer og sin kompetanse. Manglende nettverk og kunnskap om kodene i arbeidslivet er et problem for innvandrerkvinner som vil ut i jobb. Mange jobber skifter hender gjennom kjennskap og vennskap.

– En av kvinnene våre oppsummerte det slik. ”I Norge snakker alle om nettverk. Hvor kommer du fra, spør de; hva kan du?” Sier Kirstine.

En rapport fra Statistisk sentralbyrå som kom tidligere i år, viser at mange innvandrerkvinner faller utenfor jobb og skole. Rapporten henter tall fra 2014, og opplyser at fire av ti kvinner med innvandrerbakgrunn mellom 16 og 34 år er uten jobb, og særlig unge mødre faller utenfor. Her er det også store forskjeller mellom ulike nasjonaliteter. Blant kvinner fra Somalia er 4 av 5 arbeidsledige. Langt flere menn enn kvinner med minoritetsbakgrunn får seg også jobb eller utdanning eller introduksjonsprogram. Men det er ikke hele bildet. Rozina kan ha rett i at innvandringskvinner som våger å ta steget ut i arbeidsmarkedet, ofte blir møtt med mer åpenhet enn minoritetsmenn. Forskningsleder ved Fafo, Jon Rogstad, sier til Universitas at diskriminering går hardest ut over mennene. Særlig de yngre.

– Vi snakker om de snille, flinke og beskjedne minoritetsjentene, mens guttene omtales som kriminelle gjengmedlemmer. Det gjør det ekstra utfordrende for minoritetsgutter i dagens arbeidsmarked.

Trefjølert designet av Runa Klock blir høvlet og sagd ute hos Asker Produkt. Kvinnene

brennmerker med egen logo og oljer fjølene, knytter bånd rundt og syr poser. De lager også egne produkter, blant annet Moving Mamas tote-bager og skinnprodukter. Designer Silje Nesdal hjelper dem med design av skinnproduktene. Peruanske Lisette får brukt sin designkompetanse både i utforming produkter og i kontroll av materiell, websiden

og sosiale medier. Bedriften begynner å ta form. Norway Designs tok nylig inn Runa Klocks Moving Mamas-produkter i forbindelse med salgsutstillingen ”Norway Designs Nå!” Kvinnene holder også på med et pilotprosjekt for samarbeidspartneren ”Min Klode”, et prosjekt hvor de samler inn klær som må repareres fra barnehager, og sender dem tilbake gode som nye. På den måten lærer barna om bruk og redesign fra de er små, i tillegg til at foreldre og barnehager sparer energi og søppel.

– Moving Mamas betyr flere ting. Det ene er at vi skal være

on the move, vi oppsøker arbeidssteder og låner arbeidsplass over en periode, samt drar på salgsbesøk til bedrifter, og møter folk hvor kvinnene selv formidler hvem de er. Folk er veldig hyggelige og vi møter positiv respons fra næringslivet, forteller Kirstine.

Den andre vel så viktige tanken bak navnet, er at disse kvinnene skal forflytte seg ut, opp og frem i arbeidslivet.

ET NORMALT MENNESKE

NRK meldte i fjor at innvandrere har 25 prosent mindre sjanse for å få jobb enn etniske nordmenn. Helt uavhengig av språk og ferdigheter. Du kan snakke flytende norsk og ha gode papirer, men med et annerledes-lydende navn havner din søknad ofte nederst i bunken. I et strammere jobbmarked blir det ikke lettere for innvandrere å bli valgt. Her ser Kirstine Holst Jansen at det er et behov for brobygging, begge veier.

– Det er viktig for meg at dette ikke blir en gruppe bare i Oslo, og vi planlegger hvordan vi kan skalere denne ideen utover i landet. Jeg ser at det er utrolig mye her som fungerer, og da må vi tenke stort med en gang, sier Kirstine, som også er i gang med et ”Moving Mamas Academy”, et program med hovedfokus på hva som er viktig i arbeidslivet.

Produksjonen i Nydalen er i full sving. Dette er en gjeng med mange talenter mellom fingrene.

– Da jeg fikk jobb hos Moving Mamas, følte jeg meg som et normalt menneske igjen. Jeg fikk stadig nye praksisplasser gjennom NAV, men opplevde at jeg ble utnyttet av bedriftene. Jeg gjorde det jeg kunne for å gjøre en bra jobb og alle var fornøyde, men jeg hadde ikke en sjanse. Her ble jeg en annen person, sier ukrainske Camilla Solheim.

Hun smiler det bredeste smilet. Camilla er utdannet meteorolog, men jobbutsiktene for en dame med minoritetsbakgrunn som er passert seksti er bleke. Hun har likevel fått energien tilbake, og en tro på en spennende fremtid.

– Nå vil jeg danse, reise, leve! Sier hun oppglødd.

Lisette (t.v.) har 12 års erfaring som grafisk designer fra Peru, firebarnsmamma Rajdeep (t.h) har hatt en rekke ulike jobber, men en prolaps har satt henne ut av spill. Nå jobber hun fem dager i uka for Moving Mamas sammen med blant andre Lisette, og har fått fornyet tro på framtiden.

